

Posudek diplomové práce Miroslava Zvelebila

Název práce: „Výklad Atanášova vyznání víry podle Hildegardy z Bingenu“

Obor: Teologie křesťanských tradic - ekumenika

Diplomová práce Miroslava Zvelebila obsahuje celkem 124 stran včetně bibliografie a pěti příloh.

Autor si pro svoji diplomovou práci zvolil mystičku ze 12. století Hildegardu z Bingenu. Vybral si téma, kterému dosud nebylo v českém prostředí, alespoň ne z hlediska teologie, věnováno mnoho odborných publikací. Navíc se soustředil na soubor krátkých spisů pod názvem *Výklad Atanášova vyznání*, který je u nás téměř neznámý.

Cílem jeho práce, jak sám uvádí, bylo ukázat tyto spisy v jejich historických, literárních a teologických souvislostech (s. 7), což se také autorovi podařilo.

Ve své práci postupuje systematicky. Úvod a také příloha E obsahuje zmapování bádání v hildegardovské oblasti v českém prostředí, což naznačuje nejen šíři autorových znalostí, ale umožnilo mu to odkrýt mezery v dané oblasti a pracovat s dosud neprobádanými spisy.

Po Úvodu přechází nejprve k samotnému Atanášovu vyznání víry, jeho původu, textu i bádání o něm. Záběr se může zdát na první pohled dost široký, ale čtenáři tím autor umožňuje nejprve se zorientovat v Atanášově vyznání samotném a tím lépe pochopit interpretaci a teologické postoje samotné Hildegardy.

Po kapitole věnované Hildegardě z Bingenu, jejíž postavu zařazuje do širšího historického, kulturního a teologického kontextu, se soustředí na samotný Hildegardin *Výklad Atanášova vyznání*, který pak zaujímá logicky největší část Zvelebilovy práce.

Nevynechává a nejprve pečlivě zpracovává ediční a rukopisnou tradici *Výkladu*. Jeho komentář k samotným třem krátkým spisům je velmi podrobný a věrně sleduje vlastní texty. Už v komentáři k prvnímu *Hildegardině dopisu řeholnicím na Rupertsbergu* autor ukazuje na dobové napětí mezi monastickou a scholastickou teologií a na důležitost srdce a vnitřního osvětlení v procesu

poznávání Boha. K tomuto rozdílu se autor v průběhu práce několikrát vrací.

V samotném rozboru spisů *Výkladu Atanášova vyznání* se Zvelebil důsledně drží Hildegardina výkladu, který sám komentuje. Objevuje se zde hned několik teologicky nosných témat: vztah Lásky a Moudrosti, stvoření a pád člověka, vztah člověk a andělů a další. Velmi inspirativní je trojiční výklad *Vyznání*, kde Hildegarda doplňuje latinské trojiční učení v té době neobvyklou metaforu Trojice jako ohně, plamene a větru. Přínosné jsou také Hildegardiny zásady výkladu Písma, které se shodují s typologickou metodou.

Po formální stránce je práce Miroslava Zvelebila velmi zdařilá, pečlivě zpracovaná, se všemi náležitostmi patřící k magisterské práci. Vytříbený je také autorův jazyk. Co se týká obsahové stránky, práce není pouze obratnou kompilací využívající již existující sekundární literaturou, ale především se jedná o samostatnou kritickou práci s původním textem, čímž přináší autor nové poznatky v oblasti hildegardovském bádání. Zvelebil se, za přiznané a oceněné pomoci Filipa Outraty, musel zorientovat v latinském textu a dále jej interpretovat. Tuto historicko-kritickou práci s textem dokázal propojit se vstupy ze systematické a spirituální teologie. Je pravda, že ve Zvelebilově podání nakonec převažuje historicko-kritická práce s textem a jeho věrné komentování, spíše než jeho vlastní systematicko-teologická úvaha nad Hildegardinou interpretací, ale to nakonec nebylo primárně jeho cílem. Věřím, že další systematické prohloubení a případná aktualizace jednotlivých teologických témat u Hildegardy bude Zvelebilovým následujícím krokem v jeho bádání.

Diplomovou práci Miroslava Zvelebila doporučuji k obhajobě s hodnocením A.

V Praze, dne 9. září 2012.

Kateřina Bauer, Th.D.